

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

פש"ר 11-06-4167 ליברמן נ' כונס נכסים רשמי באר שבע והדרום ואח'

- 1 לפני כבוד השופט איתי ברסלר-גונן
2
- בעניין: פקודת פשיטת הרגל התש"ס – 1980 להלן: "הפקודה"
ובעניין: עליזה ליברמן להלן: "החייבת"
ובעניין: הכונס הרשמי להלן: "הכונ"ר"
ע"י ב"כ עו"ד אודליה אלייב
ובעניין: עו"ד אלון זאב הלפטר להלן: "הנאמן"

החלטה

הבקשה וטיעוני הצדדים

- 3
4 1. בפניי בקשת החייבת להשיב לה החזר מס שהתקבל לאחר שקיבלה הפטר.
5 2. ברקע הדברים צו כינוס שניתן ביום 5.6.2011 לנכסי החייבת ולבקשה. ביום 15.2.2016 ניתן
6 לחייבת הפטר לאחר שעמדה בתנאי תכנית הפירעון שנקבעה לה.
7 ביום 21.2.2021 הועבר על ידי רשות המסים לקופת פשיטת הרגל סך של כמעט 9,000 ₪.
8 החייבת ביקשה כי הסכום יועבר אליה כיוון שלטענתה מדובר בהחזרי מס בגין שנת 2014 שאז
9 מימשה את תגמולי הפנסיה שלה לטובת קופת פשיטת הרגל.
10 3. הכנ"ר התנגד לבקשה וטען כי כל החזר מס מוקנה לקופה, וזאת בהסתמך על ההלכה שנפסקה
11 ברע"א 7725/18.
12 בהחלטתי מיום 25.6.2021 ביקשתי מהחייבת אסמכתא לכך שהכספים אכן הם בגין החזרי מס
13 שנגבה בגין מימוש מוקדם של תגמולים פנסיוניים.
14 מסמך שכזה הוצג לבית המשפט והנאמן, אשר התבקש לבחון אותו, לא חלק על כך כי אכן זהו
15 מקור המס. עם זאת, לטענת הנאמן החייבת בעצמה פעלה למימוש כספי קרן הפנסיה לצורך
16 ההפטר ואין הבדל בין גוף קרן הפנסיה להחזר המס. על כן, משגוף קרן הפנסיה שימש על ידי
17 החייבת לתכנית הפירעון, כך גם המס צריך להתווסף באותו אופן ולהיות מחולק לנושים.
18

ההכרעה

- 19
20 4. סעיף 42 בפקודה קובע את הכלל ולפיו, לאחר שהוכרז חייב כפושט רגל יהיו נכסיו ניתנים
21 לחלוקה בין נושיו ויוקנו לנאמן. "נכסים" אלו מוגדרים בסעיף 185(1) בפקודה והם כוללים כל
22 נכס שירכוש פושט הרגל או שיוקנה לו, לפני הפטרו, וזאת למעט חריגים המנויים בסעיפים 85
23 ו-86 בפקודה. המשמעות היא שסכום כסף או נכס השייך או צריך להיות שייך לפושט הרגל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

פש"ר 11-06-4167 ליברמן נ' כונס נכסים רשמי באר שבע והדרום ואח'

- 1 ואשר אינו בא בגדר החריגים האמורים – הוא נכס המוקנה לנאמן. התכלית היא העברת נכסי
2 פושט הרגל לנאמן, להעמדת כל פוטנציאל הפירעון שיש לפושט הרגל בידי הנאמן, המאגד את
3 האינטרסים הלגיטימיים הן של פושט הרגל והן של הנושים.
- 4 החזרי מס אינם מוגדרים במפורש בגדר החריגים, ועל כן, הכלל הוא שהם מוקנים עקרונית
5 לנאמן [ראו רע"א 7725/18 פלוני נ' עו"ד חגי פריד (16.1.2019)].
- 6 ואולם, האם לא ראוי לבחון את מקור החזר המס, שמא הוא מוגן כשלעצמו? לטעמי, התשובה
7 לכך היא שראוי לעשות כן.
- 8 5. במקרה שלפנינו, החייבת בחרה לעשות שימוש בחלק מנכס מוגן. זוהי זכותה אף אם הנאמן לא
9 רשאי היה להגיע לנכסים אלו נוכח סעיף 85(א) בפקודה. אלא שבמצב שכזה, אינני סבור כי
10 משמעות הדבר כי כל הנכס המוגן יוקנה מעתה לקופת פשיטת הרגל.
- 11 אם בחרה החייבת בעצמה להוציא מהקופה המוגנת סכום מסוים לטובת פשיטת הרגל, הרי כי
12 רק הסכום שהגיע לקופה איבד את ההגנה מכוח הפקודה. עם זאת, לטעמי המס הנלווה לכך
13 איבד את ההגנה רק עבור רשות המסים, כחלק מתנאי הקופה ודיני המס, אולם אופי ההגנה
14 בהקשר של דיני פשיטת הרגל לא איבד מערכו.
- 15 הדברים מתיישבים גם עם תכלית הכלל: נניח כי חייב צבר חוב פיגורים בהליך והוא נדרש
16 להשלימו בשיעור של 10,000 ₪ לשם השלמת תכנית פירעון לצורך ההפטר, כפי שנקבע במתווה
17 המותנה להפטר. בסופה של התקופה הוא נותר בחוסר כל, למעט כספים הצבורים עבורו בקופת
18 תגמולים מוגנת. ברור כי זכותו של החייב לפדות חלק מהקופה לשם העברתה לנאמן לצורך
19 השלמת תכנית הפירעון, וכך הוא עושה. אלא, שעל מנת למשוך 10,000 ₪ נטו מהקופה הוא
20 נדרש לתשלום נוסף של מס בשיעור 35%. כלומר, בעוד שקופת הנאמן קיבלה לידיה 10,000 ₪,
21 החסירה קופת התגמולים שיעור גבוה יותר כשהפער הועבר לרשות המס.
- 22 מה דינו כעת של פער המס ששולם, ורשות המס מורה להשיבו? אם נניח כי אף הוא יוקנה
23 לנאמן, המשמעות תהא כי החייבת העשירה את הקופה מעבר לכפי שנקבע בתכנית הפירעון
24 להפטר, תוך שימוש בכספים מוגנים שלא לפי בחירתה.
- 25 6. לטעמי, משקבע המחוקק הגנה על נכס מסוים, הרי גם חלקו של הנכס מוגן והגנה העקרונית
26 נותרת גם לאחר שהחייבת בחרה כיצד לנהוג בחלקים אלו, כל עוד לא בחרה להעמידם לרשות
27 הנאמן.
- 28 בהקשר הפרטני של החזרי מס, מקום שבו החזר המס הוא בגין מימוש של נכס מוגן
29 שמלכתחילה לא הוקנה לנאמן, הרי שיש לראות את ההחזר כחלק מאותו נכס מוגן שהחייבת
30 לא ביקשה לעשות בו שימוש לטובת קופת פשיטת הרגל, ועל כן ההחזר ימשיך ליהנות מההגנה
31 מפני הנושים ולא יוקנה לנאמן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

פש"ר 4167-06-11 ליברמן נ' כונס נכסים רשמי באר שבע והדרום ואח'

1 כמובן, שאם תכנית הפירעון היתה מבוססת על הסכמת החייבת להעביר את מלוא נכסיה,
2 לרבות אלו המוגנים [לבקשתה] כי אז גם החזר המס בגין מימוש זה היה מוקנה לקופה, על סמך
3 אותה התחייבות.
4 כל מקרה יבחן בהתאם לבחירת החייב במקרה הקונקרטי, אולם העיקרון הוא כי החזר המס
5 הינו חלק מהנכס וכחיקף ההגנה על הנכס כך היקף ההגנה על החזר המס.
6
7. ומה באשר לנטל ההוכחה?
8 הנטל להוכיח כי מקור החזר המס הינו בגין מימוש נכס מוגן, מוטל על הטוען לקיומו של החרג,
9 דהיינו על החייבת.
10 במקרה שלפנינו, לאחר הגשת המסמך מרשות המסים, לא חלק הנאמן כי כך הדבר.
11 משכך, סבורני כי החייבת עמדה בנטל להראות כי מקור החזר המס הוא בגין מימוש הנכס
12 המוגן, ועל כן, יש לראות את החזר המס כחלק מהנכס המוגן ולהשיבו לחייבת.
13

סוף דבר:

14 8. הסכום שהתקבל במקרה שלפנינו מרשות המסים כהחזר מס בגין מימוש תגמולי הפנסיה [נכס
15 מוגן] יושב לחייבת.
16

17
18 ניתנה היום, י"א אב תשפ"א, 20 יולי 2021, בהעדר הצדדים.
19

איתי ברסלר-גונן, שופט

20
21